

HETEROPTERA: COREIDAE

'Western Conifer Seed Bug'
Vestlig Nåletræs-frøtæge
Leptoglossus occidentalis (Heidemann, 1910)
 - ny art i Danmark

Otto Buhl & Bo K. Stephensen

Den store tæge blev nedbanket fra et fyrrehegn omkring en boldbane i et sommerhusområde - F: PG0257 Langø, Klokkelynngen, 30. oktober 2009 (Bo K. Stephensen).

Det fynske eksemplar af Vestlig Nåletræs-frøtæge *Leptoglossus occidentalis* (Heidemann, 1910)
 Foto OB

'Western Conifer Seed Bug' blev først beskrevet fra det vestlige USA, hvor den fandtes i staterne Californien, Oregon og Nevada. Tægen lever af de endnu umodne og modnede frø i kogler af adskillige arter af nåletræer og deres respektive hybrider – især fyr, men også gran.

Tægen har altså sit udspring i Nordamerikas vestligste egne: British Colombia og Alberta i Canada og med Californien, New Mexico og Texas mod syd i USA. Herfra har den grad-

vist og tilsyneladende med tiltagende hastighed udvidet sit udbredelsesområde østpå gennem USA, og nåede staten Michigan i efteråret 1987 og staten Pennsylvania i juli 1992. I dag er den nået tværs over USA til Atlanterhavet og meldes fra New York, Rhode Island, Connecticut (1985), New Hampshire, Massachusetts og Maine ved USA's nordøstkyst, samt op i det sydlige Ontario og sydlige New Brunswick i Canada.

Det kunne være interessant at vide, hvad der har fået arten til at foretage den voldsomme ekspansion af sit udbredelsesområde ?

Tægen blev i Europa meldt første gang i 1999 fra det nordlige Italien, den er tilsyneladende blevet tilfældigt importeret med tømmer, og det synes at være foregået flere gange, da dens tilstedeværelse næsten samtidigt bliver rapporteret fra flere lokaliteter med betydelig geografisk afstand. I 2003 blev der fundet en population i Spanien, og den forekomst synes også at stamme fra en selvstændig introduktion.

Vestlig Nåletræs-frøtæge *Leptoglossus occidentalis* (Heidemann, 1910)
F: PG0257 Langø, Klokkelyngen, 30. oktober 2009 (BKS). Foto OB

I 2007 havde arten etableret sig i Slovenien og Kroatien, i Alperne (Østrig og Schweiz), Ungarn og sydøstlige Tjekkiet, Tyskland og Frankrig. Fund også i 2007 fra England (Weymouth College og Belgien (Oostende) må også repræsentere en eller to tidligere introduktioner, og endelig sidst i 2007 blev tægen fundet i Polen (Wrocław og Miechów), der sandsynligvis repræsenterer ekspansion fra Tjekkiet.

Der er efterfølgende konstateret stor migration ved sydkysten af England i efteråret 2008, der indikerer en naturlig migration over Kanalen fra fastlandet. Som det kan udledes af det anførte er opformeringen og udbredelsen i Europa sket meget hurtigt, og på den baggrund er fundet af eksemplaret på Hindsholm, Fyn ikke særligt overraskende.

Endelig er *Leptoglossus occidentalis* i 2008 fundet i Japan (Tokyo) i flere eksemplarer. Så mon ikke arten når planeten Jorden rundt inden alt for længe med den hastighed.

Den store bladfodede tæge kan i USA og Canada skræmme folk, når den om efteråret leder efter overvintringssteder og derved kan finde på at opsøge folks huse. Kropslængden er omkring 2 cm og hertil kommer de lange antenner, som kan være næsten af samme længde, samt de lange bagben; herved kan tægen virke voldsom på mennesker. På rygsiden midt over dækvingerne løber et lyst siksakmønster, ellers er tægen i brunlige-rødbruner nuancer varierende efter alder. Bagkroppens overside under vingerne er gul til lysorange og har 5 tværgående sorte pletter, og dette område bliver synligt, når den flyver. Den er hurtig og let flyvende og tegningen og den brummende lyd, som flyvningen frembringer, kan minde lidt om lyden fra en humlebi. Selv om tægen virker stor, er den ganske fredelig og stikker ikke; munddelene er ikke beregnet til injektion af gift.

Tægen lægger sine 2 mm lange æg i kæder på langs af fx fyrrenåle og de unge nymfer er i begyndelsen gulorange, men som nederste billede viser, bliver de mørke fortil med mørkere orange bagkrop efter få hudskifter; til sidst bliver de brune.

Æg og klækkende *occidentalis*-nymfer på fyrrenål. (Canada)

Arten producerer en generation årligt i USA, men i Sydeuropa har det vist sig, at to generationer kan færdigudvikles og i tropisk Mexico endda tre generationer. Efter overvintringen fouragerer de voksne eksemplarer på 1-årige kogler og blomsterknopper. Æg lagt på værtstræets nåle klækker efter 10 dage, og de unge nymfer udsuger spidserne af nåle på kviste eller spæde kogleskæl; som værtsplanter nævnes også gran, især Douglasgran er en yndet vært. Ældre nymfer kan nå ind til koglens nye frøanlæg med deres nyudviklede stikkende munddele. Nymfer på alle 5 udviklingstrin og nye voksne kan iagttages på samme gruppe kogler på tidspunktet, hvor de ældste nymfer når voksenstadiet; normalt er nymferne udvokset i august på nordlige breddegrader i USA.

Nymfer efter et par hudskifter. (USA)

I Canada har man foretaget infrarøde undersøgelser af kogler, og det har vist sig at kogler gløder varmt i forhold til de kølige nåle i det infrarøde spektrum. Infrarød stråling er en form for elektromagnetisk stråling, som det menneskelige øje er ude af stand til at registrere. Ved målinger fandt man, at kogler på *Pinus monticola* (Western White Pine) var op til 15°C varmere end de omgivende nåle. Det var ikke enestående, det viste sig også at være tilfældet hos Contorta-fyr (*Pinus contorta*), Douglasgran (*Pseudotsuga menziesii*) og Europæisk Lærk (*Larix occidentalis*). Der er således en god grund til som tæge at opholde sig på værtstræets lune kogler, samtidig med at føden findes lige under fødderne, og tilmed være udstyret med en lang tynd stiksnabel.

Infrarøde optagelser af kogler på nåletræer. (Canada)

Færdigudviklede tæger fouragerer på kogler med modnende frø gennem hele efteråret, hvorpå de søger overvintringssteder under løs bark, i døde stammer samt i fugle- og egerenreder. I tilfælde af overrumplende koldt vejr eller af mangel på naturlige skjulesteder søger tægen også ind i menneskers bygninger. I september begynder tæger i nordlige udbredelsesområder at flyve vidt omkring for at søge vinterkvarter, således også i Nord-

europa. Eksemplaret fra F: Langø, 30. oktober 2009 er uden tvivl en sådan strejfer eller migrant, om man vil.

'The western conifer seed bugs' fortæring af frø på især Douglasgran i USA, men også på flere fyrrearter, kan ind imellem resultere i betydelige tab i frøhøsten, som har lokal økonomisk betydning; men også skader i plantager kan forekomme i artens oprindelige tilhørsområder. Heldigvis er *Leptoglossus occidentalis* ikke monofag, så dens evt. skadelige tryk bliver fordelt på flere arter nåletræer.

I USA lever en lignende art tæge *L. corculus* (the leaf-footed pine bug), men den er for det første overvejende sort på bagkroppens overside under vingerne. For det andet har begge arter bladlignende skinnebendudvidelser på bagerste par skinneben, men mens udvidelserne på begge sider af samme ben er ens i længden hos *occidentalis*, så er længden tydelig forskellig hos *corculus*, hvor den ydre udvidelse når længst mod foden.